

Föreskrifter om dispens

I enlighet med 13 kap. 3 § Riksidrottsförbundets (RF) stadgar har Riksidrottsstyrelsen genom beslut den 16 januari 2011 utfärdat följande föreskrifter om dispens från förbudet att använda dopingklassade läkemedel eller metoder.

RF:s Dopingkommission (DopK) har i enlighet med 13 kap. 4 § RF:s stadgar rätt att utfärda anvisningar till föreskrifterna. Dessa är att betrakta som allmänna råd.

1. Allmänt

- 1.1 Dessa föreskrifter har tillkommit för att möjliggöra för idrottsutövare, som på medicinska grunder måste använda dopingklassade läkemedel, att efter dispens utöva sin idrott.
- 1.2 För idrottsutövare som ingår i Internationellt Specialidrottsförbunds (ISF) kontrollpool - eller som deltar i särskilt listade internationella tävlingar, publicerade av ISF – gäller ISF:s regler.
- 1.3 Dispens kan vara antingen individuell eller generell.
- 1.4 Ansökan om individuell dispens handläggs av en av Dopingkommissionen (DopK) utsedd Dispenskommitté (DispK).
- 1.5 Dispens gäller dels vid tävling och utanför tävling inom RF, dels vid vissa internationella tävlingar, där utövaren inte omfattas av ISF:s dispensregler.
- 1.6 Dispens som beviljats idrottare av en annan antidopingorganisation, som antagit World Anti-Doping Code (WADC) eller vars regler överensstämmer med WADC, gäller även för idrottsutövande inom RF.

2. Kriterier för dispens

- 2.1 Motivet för dispens är att det skulle innebära en betydande risk för utövarens hälsa om denne inte fick behandlas för en akut eller kronisk sjukdom med den förbjudna substansen eller metoden.
- 2.2 Den terapeutiska användningen av en förbjuden substans eller metod får inte medföra en större förbättring av prestationsförmågan än den som kan förutses genom att behandlingen av den medicinska åkomman leder till ett normalt hälsotillstånd. Behandling med en förbjuden substans eller metod för att öka normalt låga värden av endogena hormoner anses inte som en acceptabel terapeutisk behandling.
- 2.3 Det får inte finnas något rimligt tillåtet medicinskt alternativ till bruket av den annars förbjudna substansen eller metoden.
- 2.4 Behovet av att använda en annars förbjuden substans eller metod får inte ha uppkommit, helt eller delvis, på grund av en tidigare behandling, som inte varit medicinskt motiverad, med en substans eller metod som var förbjuden vid tiden för bruket.
- 2.5 Dispens får inte ges retroaktiv verkan, utom i fall då

- a) det är nödvändigt efter en behandling vid olyckstillfälle eller ett akut medicinskt tillstånd;
- b) det på grund av särskilda omständigheter inte fanns tillräckligt med tid eller möjlighet för sökanden att ansöka om eller för DispK att bedöma en ansökan om inkommen dispens.

3. Indelning efter tävlingsnivå

- 3.1 DopK beslutar, efter samråd med SF, vilka kategorier idrottsutövare som, beroende på tävlingsnivå ska utgöra hög respektive låg nivå.
- 3.2 För idrottsutövare på hög nivå, med undantag för vad som anges under 1.2, gäller individuell dispens enligt 4 kap.
- 3.3 För idrottsutövare på låg nivå gäller alltid generell dispens enligt 5 kap.

4. Individuell dispens

- 4.1 Idrottsutövare på hög nivå ska ansöka om individuell dispens.
- 4.2 Ansökan om dispens ska inges av idrottsutövaren snarast och senast 30 dagar innan behov av dispens föreligger. Ansökan med kortare framförhållning medges i enlighet med 2.5.
- 4.3 Ansökan om dispens ska göras på av DopK fastställd blankett och ska, tillsammans med övriga erforderliga dokument, inges till DopK.
Om ansökan är ofullständig ska den på begäran kompletteras.
- 4.4 Av ansökan måste framgå idrottsutövarens tävlingsnivå och vilka idrotter/idrottsgrenar den sökande utövar .
- 4.5 I ansökan ska anges tidigare och/eller aktuella ansökningar om tillstånd att använda en annars förbjuden substans eller metod, till vilken organisation ansökan gjorts och beslut i anledning av sådan ansökan.
- 4.6 Till ansökan ska bifogas en heltäckande medicinsk historik samt resultat av alla läkar- och laboratorieundersökningar m.m., som är relevanta för ansökan.
- 4.7 Tillkommande erforderlig utredning, undersökning m.m., som begärs av DispK, ska bekostas av idrottsutövaren.
- 4.8 Ansökan ska innehålla ett utlåtande av en legitimerad läkare, som intygar att idrottsutövaren har behov av den annars förbjudna substansen eller metoden för behandling av sjukdomen. Ansökan ska även innehålla en motivering till varför en alternativ, tillåten medicinering inte kan eller kunde användas för behandling av sjukdomstillståndet.
- 4.9 Dos, frekvens, sätt och varaktighet av den medicinska administrationen av den annars förbjudna substansen eller metoden i fråga ska specificeras.
- 4.10 Beslut i dispensärende ska senast inom 30 dagar från mottagandet av erforderlig dokumentation avfattas skriftligen samt tillställas idrottsutövaren.

Har dispens beviljats ska beslutet innehålla uppgift om dispensens giltighetstid, substans eller metod, dos, frekvens, och administrationssätt, liksom eventuella villkor för dispensen.

4.11 Beviljad dispens upphör att gälla

- då tidpunkten för dispensens giltighetstid passerar,
- om idrottsutövaren inte följer de villkor som är förenade med dispensbeslutet, eller
- om idrottsutövaren informeras om att dispensen dragits tillbaka,
- om WADA eller Court of Arbitration for Sport (CAS) så beslutar i enlighet med 6 -7 kap. i dessa föreskrifter.

4.12 Beslut om av DispK beviljad dispens avseende idrottsutövare i RF:s kontrollpool A samt avseende utövare som ingår i internationell kontrollpool, eller som deltar i listad internationell tävling, och som RF:s DispK med stöd av ISF:s regler har rätt att besluta om dispens för, ska skyndsamt delges WADA tillsammans med samtliga uppgifter i ärendet.

4.13 Beslut om beviljad dispens ska skyndsamt delges berört specialidrottsförbund och, i de fall RF auktoriserats av ISF att bevilja dispens för idrottsutövare på internationell nivå, även till berört ISF.

4.14 Vid beslut om avslag ska WADA efter begäran delges samtliga uppgifter i ärendet.

5. **Generell dispens**

5.1 Generell dispens kan endast avse idrottsutövare på låg nivå.

5.2 Dispensen omfattar samtliga förbjudna substanser och metoder.

5.3 De medicinska skälen för dispensen ska efter anmodan från DopK kunna styrkas av idrottsutövaren.

5.4 Dispensen gäller tills vidare och kan när som helst omprövas av DopK.

6. **Överprövning av WADA**

6.1 Dispenser avseende idrottsutövare som ingår i RF:s kontrollpool A, enligt gällande föreskrifter för vistelserapportering, kan överprövas av WADA på eget initiativ eller på begäran av idrottsutövare.

6.2 Idrottsutövares begäran om överprövning hos WADA ska inges inom 21 dagar från beslutet om avslag meddelades, tillsammans med fastställd ansökningsavgift och kopior av den ansökan och information som ursprungligen lämnades in till DispK.

6.3 Om en beviljad dispens ändras av WADA ska ändringen inte gälla retroaktivt och gör inte idrottsutövarens resultat under den period som dispensen gällde ogiltiga. Ändring ska gälla från och med den dag som anges i beslutet.

7. Överklaganden

- 7.1 Beslut av WADA att ändra beslut av DispK om beviljande eller avslag av dispens kan överklagas till Court of Arbitration for Sport (CAS) av idrottsutövaren eller av DopK.
- 7.2 Beslut av DispK om avslag på en dispensansökan, vilket beslut inte ändrats av WADA genom överprövning, får av en idrottsutövare på internationell nivå överklagas till CAS och av andra idrottsutövare till Dopingnämnden (DoN).
- 7.3 Ett beslut av DON att ändra ett beslut om avslag på dispensansökan får av WADA överklagas till CAS.
- 7.4 Beslut i dispensärenden kan i övrigt inte överklagas.

8. Sekretess

- 8.1 För behandling av uppgifter enligt denna föreskrift gäller sekretessreglerna i 14 § Idrottens antidopingreglemente och Föreskrifter för behandling av personuppgifter.

- 8.2 Idrottsutövaren ska skriftligen samtycka till att all information avseende ansökan kan delges

- ledamöter av DispK i de antidopingorganisationer som med stöd av WADC har rätt att ta del av informationen,
- oberoende medicinsk eller vetenskaplig expertis, vid behov och efter DispK:s bedömning, utan att idrottsutövarens identitet avslöjas, samt
- personal inom berörda antidopingorganisationer som deltar i handläggningen av ärendet.

Idrottsutövaren ska skriftligen även medge att DispK:s beslut kan med stöd av WADC delges andra antidopingorganisationer och nationella specialidrottsförbund.

- 8.3 Ledamöter av DispK, oberoende experter och personal som berörs av handläggningen av dispensärenden, hanterar dessa under sekretess och ska underteckna en sekretessförbindelse. Följande information ska särskilt omfattas av sekretessen
  - a) all medicinsk och annan information som har getts in av idrottsutövaren och idrottsutövarens läkare, samt
  - b) alla uppgifter i ansökan, inklusive namn på behandlande läkare.
- 8.4 Om idrottsutövaren önskar återkalla ett medgivande att annan får ta del av medicinsk information, ska utövaren skriftligen underrätta DispK samt sin behandlande läkare om detta. Förutsättningar saknas då för att bevilja eller förlänga en dispens.

9. Dispenskommitté

- 9.1 Dispenskommittén (DispK) utses av DopK.
- 9.2 Kommittén ska bestå av en ordförande och minst två övriga ledamöter. Om DopK så beslutar ska även en vice ordförande utses. Samtliga ledamöter ska vara legitimerade läkare med erfarenhet från behandling av idrottsutövare och med god kunskap om klinisk medicin och idrottsmedicin.
- 9.3 Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordföranden, om sådan utsetts, om arbetsfördelningen dem emellan.
- 9.4 Kommittén är beslutför med minst tre ledamöter. En majoritet av de beslutande ledamöterna får inte ingå i DopK.
- 9.5 Vid behandling av ansökan som rör en funktionshindrad idrottsutövare ska åtminstone en av ledamöterna ha erfarenhet av behandling av idrottsutövare med funktionshinder.
- 9.6 Vid behov får DispK konsultera utomstående, oberoende experter i dispensärenden. Sådan konsultation ska ske utan att idrottsutövarens identitet röjs.
- 9.7 Ledamot ska vara oberoende i förhållande till den idrottsutövare, vars dispensansökan behandlas och till den idrott utövaren representerar.
Ledamöterna ska underteckna en jävsförbindelse.

10. Historik

Dessa föreskrifter har sin bakgrund i RF-stämmans beslut 2003 om svensk idrotts anslutning till World Anti-Doping Code. Föreskrifterna antogs första gången av RS den 9 juni 2004 och har därefter reviderats den 18 januari 2005, den 25 april 2006, den 7-8 april 2008, den 18 januari 2009, den 17 -18 januari 2010 och senast den 16 januari 2011.